

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer csütörtökön és vasárnap.

Á r a :
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.

A szerkesztő irodája:

Nagyipiacz 322 szám.

Lakása: Bolgarszeg 1425 sz.

NEMER E.

Politikai, közigazgatási és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

4 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 soros hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden iktatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknek ála szerint. — Hirdetések fölvetnek a szerkesztőségnek.

Hazai ügyek szemléje.

A hirdetett miniszterváltozások hírekéből annyi csakugyan valósult, hogy Bittó István igazságügyminiszter beadta lemondását.

Őt Deák Ferencz már ajánlotta is az egybegyűlt Deákpártnak a képviselőház elnökévé.

Az elnökségre különben — pesti lapok szerint — Perczel Béla és Torma Károly képviselőket is emlegetik. Mindamellett valószínűleg Bittó ur fog megválasztatni, miután a kormány és Deák Ferencz őt pártolják.

Igazságügyminiszterre — egy f. hó 5-ről kelt távirati értesülésünk alapján dr. Pauler Tivadar nevezetett ki; az ezáltal megüresült közoktatási és vallásügyi tárca Trefort Agost vette át. Megemlítjük, hogy b. Eötvös halála után is Trefort ur volt főhivatva legelőbb ezen tárca átvételére; akkor azonban nem fogadta el.

Trefort ur szabadelvű pártunk kitűnőségei közé tartozik három évtized óta; kinevezését kétségtelenül megleléssel fogadja az egész ország.

A pártok megkezdették alakuló tanácskozásukat. Nevezetesen, hogy a reformpárt is értekezletet tartott. Összesen 16 képviselő jelent meg az értekezleten; érdélyik Nemesi Péter és Gidófalvi Albert. Remélik különben, hogy számuk még szaporodik. A párt elnöke b. Podmaniczky Frigyes. Első tanácskozásokról a következőket olvassuk:

Főszólt gr. Károlyi Sándor és kifejtette, miszerint a párt politikai programja javaslatának kidolgozása a trónbeszéd meghallgatása előtt miért nem lenne okszerű; Kármán Lajos is részletesen indokolván miért kívánja a szervezeti munkálat kidolgoztatásának kérdését a politikai program kérdésétől elválasztani, s különösen a politikai program kidolgozását a párt végleges megszervezkedéseig elhalasztani. Szepessy

Gyula fölkérte az értekezletet, halaszsa el a politikai program kidolgozásának kérdését, legelőször Pestre még föl nem jött országgyűlési tagok is résztvehetnek a reformpárt tanácskozásaiban, határozatba ment, miszerint a párt egyelőre csak a szervezett alapszabályok kidolgozását óhajtja, mely javaslat kidolgozására Schwarez Gyula azonnal egyhangulag föl is kéretett.

Ezután a párt viszonya többi clubbokhoz kerülvén szóba, egyhangulag el lön határozva, hogy egyelőre a reformpárt tagjainak szabadságában áll más országgyűlési párt klubjába lépni viszont bármily országgyűlési párt tagjai a reformpárti klubba tagokul felvehetőek. Végre abban történt megállapodás, hogy addig is, míg a párt végkép megalakul, ideiglenes szervezet dolgoztassék ki, mely a párt magartására ideiglenesen zsinormértékül fog szolgálni. A szervezet kidolgozására Schwarez Gyula kéretett föl.

Ezen pártot gr. Károlyi Eduard néhányad magával a felső házban is képviselni fogja.

A képviselőház f. hó 3-ikán tartotta első ülését. Ghyezy Kálmán felszólítására Gubody Sándor ellenzéki képviselő foglalta el az elnöki széket, következő beszéddel:

Tisztelt képviselőház! Törvényes első megjelenésünk napján van szerencsém örömmel üdvözölni a jelenlevő képviselő urakat ezen helyről, melyre engem nem érdem, nem bizalom hívott fel, hanem egy okmány, mely egyedül azt constatálja, hogy már a múlt század végén láttam napvilágot. Nem irigylésre méltó kornak, olyannak, melyben már a polgár minden törvényes kötelesség alól fel van mentve, köszönöm tehát, hogy e helyet elfoglalom.

Van azonban a társadalmi téren az emberek közt egy előnye az előrehaladott kornak, mely abban áll, hogy az öregeséggel természetesen járó gyengeség és erőtlenség irányában a fiatalok bizonyos részvétellel viseltetnek, és azt sok esetben megróvás alá nem veszik. Én ezen előnybe fektetém reményemet, s bízom abban,

hogy ha azon rövid idő alatt, melyben a ház tanácskozásait vezetni fogom, botlást, vagy hibát követnék el, szíves elnézésben fogok részesülni; és hiszem, hogy én erre annál inkább számíthatok, mert oly székből fogok ülni — bár rövid időre — mely tuskés, s melyben a legtehetségesebb egyén is a türelemnek, a tapintatosságának, a pártok feletti állásnak és politikai eszélyességnek folytonos és szigorú bírálata alatt áll. Magamat kegyébe ajánlom a t. háznak és ismételve kérem, hogy gyengeségeim iránt elnézéssel lenni méltóztassanak. — (Eljenzés.)

A korjegyzők kiválasztása már kissé több bájjal járt. Sokkal többen jelentkeztek, mint a mennyire a házszabályok szerint szükség van, s azért a korelnök felszólította a jelentkezetteket, hogy miután életkoruk hitelesen nem constatálható, s néhányan talán fiatalabbnak is jelentették be magukat, a folyosóra kimenvén, maguk között egyezkedjenek.

Deák Ferencz azt hiszi, hogy a kor eltagadásának sokkal gyakoribb esetei fordulnak elő a vénebbeknél, mint a fiataloknál s ennél fogva legcélszerűbbnek tartja, ha a már feljegyzettek nevei felolvastatván, azok nyilatkoznai fognak életkoruk iránt.

Ez megtörténvén, a következő képviselők foglalták el a korjegyzői széket: Keglevich Gábor gr., Apponyi Albert gr., Molnár Antal, Lukács Béla, Hedry Ernő, Simoncsics Béla.

A ház ideiglenes elnöksége ekként megalakulván, a korelnök, a miniszterelnöktől vett értesítés nyomán, felhívja a képviselőket, hogy holnap d. e. 11 órakor a budai kir. várakban a trónbeszéd meghallgatása végett diszruhában megjelenjenek. Azoknak, kik az országgyűlés ünnepélyes megnyitását megelőző isteni tiszteletben részt akarnak venni, részletes programmal szolgálhat. Jelenti egyszersmind, hogy ez alkalommal a képviselők szokásos fogadtatása ő felsége által elmarad.

Irányi Dániel saját maga és elvtársai nevében kijelenti, hogy miután az országgyűlés

TÁRCZA.

Az ember.

(Vége.)

És így van ez jól. Az ember társias lény, s e jellemvonás kell, hogy még az államügyek vezetése tekintetében is kifejezést nyerjen. Bármily szép tehetségekkel is bírjon az ember, e tehetségek kifejlésének első feltétele a társaság. Ebben találhatók fel mind azon alaptényezők, melyeknek segítségével amazok kifejthetők. Egymagára az ember soha sem lesz azzá, mivé lennie kell, mások segédelmére, mások támogatására van szüksége. Éppen ezért érje el a tökélynek lehető legnagyobb fokát, soha sem szabad oly önzőnek, oly rövidlátónak lennie, hogy mindezt csak magának tulajdonítsa. Hol van a lehetőség, hogy a gyermek szülők, tanítók nélkül emberré fejlődhesse. Hiszen nincs gyámoltalanabb teremtmény a világon, mint az ember csecsemő korában. Ha nem volna a család, ez első társaskör, melylyel érintkezik, menten elveszne, annyira tehetetlen önmagával. Mily egészen másképp van ez az állatoknál. Születésük után mindjárt futkosnak, fáradoznak, s képesek élelmüket megkeresni. Mintha a teremtő ezzel a társaság hiányát akarná pótolni. De még teljesen kifejlett állapotban sem lehet az ember társaság nélkül. Izoldal el egy szigetre, s menthetlenül elvész. Mert a munka-felosztás elve csak társadalomban lehetséges. Lássunk csak egy példát. Kenyérre minden esetre szüksége volna, mert ez nélkülözhetlen szükségletű cikk. Képes volna-e egyedül előállítani? Hogy szántson, szüksége volna vasra. Bányát kellene nyitani, és vasköveket aknázni. Hogy ebből tiszta vasat nyerjen, kohókat, olvasztó kemencéket kellene állítani. Hogy a nyert vasból a szántásra

szükséges eszközöket előállítsa, kovács mesterségei ismeretekkel kellene bírnia. Ha már szántás, vetés, aratás megtörtént, még mily messze áll a gabona, a kész kenyértől. Ebből látható, hogy a legegyszerűbb élelmi cikk előállítása nem volna lehetséges egy emberélet alatt. Így volna, ez a ruházat megszerzésével is. Egyszóval, sokkal nagyobbak az emberek szükségletei, mintsem egymagára eleget tudna tenni azoknak, jóval felülmúlják azok erejét. Hogy anyagi szükségleteit némileg kielégitse, minden idejét az anyagi javak megszerzése venni, igénybe következőleg a szellemi élet tökéletes pangásban volna. A társulás által tehát, az emberi tehetőség, mely magában véve nagyon gyenge, óriásivá válik, sokkal hatalmasabbá, mint szükségletei. Csak társulás által képes az ember időt szakítani arra, hogy szellemi tehetéseit mivelje.

Ily nélkülözhetlen lévén az emberre a társulás ténye, mindaz a mi azt előmozditja, biztosítja, csak üdvös lehet az emberiségre. Erre nézve a legüdvösebb, legbiztosabb közeg az állam, mely nem egyéb rendezett társaságnál. Mert nem kell azt hinni, hogy több embernek pusztán egyesülési ténye által megvalósíthatók az emberi célok. Az embernek embertársávali érintkezése által mind megannyi viszonyok keletkeznek, a hány az érintkezési pont. Ha e viszonyok nem rendeztetnek, ha nincs meghatározva az enyim és tied fogalma a nyers erő jut uralomra, s ez által lehetlenné van téve az együttélés. A physicaliag gyengébb mindig a kurtát huzná, nem lévén annyi ereje, hogy az erősebbek támadásait vissza verje. Tulajdon szentességéről, személyi biztonságról szó se lehetne, már pedig e kettő képezi a társadalomnak fő-oszlopát. Rendezni kell tehát az emberek közötti viszonyokat. De hát ki rendezze? Magok az emberek? Ez által a legnagyobb egyenetlenségeknek nyílna tág kapu s megkezdődne a létérti harc, hol a győzne, ki erősebb,

azon igyekezkvén mindenki, hogy minél több jogot, s minél kevesebb kötelességet kapariton össze magának. Egy oly közeget kell tehát választani, mely a viszonyok rendezésénél nem érdekelt fél, melyről föl lehet tenni, hogy se jobbra se balra nem fordul, hanem egyenesen előre tör, a tiszta igazságot tartva mindenki szem előtt. Egy oly közeg szükséges, melyben általános legyen a polgárok bizalma, melynek kezébe örömeztessék le a rendező hatalmat. Ez a közeg más nem lehet, mint az állam. Ez áll magosan felette minden privát érdeknek, az általános jóllét, és igazság követelményeit csak ez tarthatja mindig szem előtt. Ily szempontból fogva fel a dolgot, könnyen átláthatjuk egy jól rendezett állam áldásos voltát az emberiségre. Ebből lehet kimagyarázni az állam nélkülözhetlenségét, mely nélkül biztos társulás, e nélkül pedig valódi ember nem képzelhető.

Az ember előtt, — jól rendezett társadalomban élve, a tökéletesedésnek végtelen pályája nyílik, melyen tehetéseit kifejtheti. Nem abban az értelemben veszem én e szót „végtelen“, mintha az ember képes volna a tökélynek legvégű fokához eljutni, melyen túl már semmi haladás nem képzelhető; hanem csak abban az értelemben, hogy tanuljon az ember bár folytonosan, mivelje magát éjjel nappal, mégsem mondhatja el magáról a ne továbbat s a sir szélén kénytelen bevallani, még a legszentebb törekvések mellett is, hogy nagyon tökéletlen valami. Ily értelemben véve egyedül az ember tökéletesedése nincs korlátok közé szorítva.

A miveltségbeni előhaladást nagyon megkönnyíti a társulás embertársaival, kiknek ismereteit, tapasztalatait ön-javára fordítja, — s ez által saját ismereteit szaporítja. Nem csak a vele egy időben élőkkel, hanem az elődökkel is társul az ember, örökölvén ezek-

nem Pesten fog megnyitni, miután a budai várakon a fekete-sárga zászló leng, s miután az országgyűlés megnyitásánál nemcsak m. királyi, hanem császári udvari méltóságok is közreműködnek, a megnyitásra megjeleni nem fognak. Mintán megállapították, hogy másnap a trónbeszéd meghallgatása után megint összeülnek, az ülés eloszlott.

A ház hangulata — a „Hon“ szerint inkább derült volt.

A jobboldali „Magyar Politika“-ban következő élénk leírást olvassunk a ház alakulása felől:

• Ünnepeles látvány volt az új országgyűlés első ülése. A megtelt házban a régi ismerős arcokat majd mind megtalálhattuk ugyan, de itt-ott egész sorokon „novus homo“-k alakjai tüntek fel. A jobboldalnak már a múlt országgyűlés alatt is imponans többsége új padokkal szaporodott, a baloldal sorai nevezetesen ritkultak, szintúgy a szélsőbaloldali is, mely pedig azal dicsekszik, hogy a választások alatt tetemesen megszorodott.

A reformpárt a jobboldal és a balközép közti „választon“ volt elszórva, Schwarz Gyula Vukovics helyén ült elől, Podmaniczky Frigyes pedig legfelül; köztük a padok szélén ott ültek Csáky Gyula gr. Kármán Lajos reformpártiak. A balközép több tagja sovár pillantásokat vetett a reformerek felé, mintha mondaná: szeretnék közöttek ülni, de nem merek!

A régi nevezetesebb képviselők, köztük Deák, Ghyczy, mind megtarták helyeiket; Tisza Kálmán hiányzott. Az új celebritások közt Sennyey Pál báró a jobboldal középső részén a miniszterelnök háta mögött lévő ötödik pad élén foglalt helyet, épen Horváth Lajos mögött. Péchy Manó gróf a szélsőjobboldalon ült. A horvátok már nem együtt s a szélsőjobboldalon, hanem elszórva s leginkább a jobbcentrumban telepedtek le. Az új képviselők közt föltűnő nagy contingenst képeznek a fiatal főrendiek, kik közt Apponyi Albert a szélsőjobboldalon, Károlyi Gyula és Festetics Pál grófok a Deák mögötti padon helyezkedtek el. A pestvárosi képviselők: Radocza, Steiger a jobboldali centrumban ültek; ott ült néhány sörrel fölebb Tavasz Endre is. Az egyházi rendből csak egy képviselőt láttunk, Popescu Elek g. kath. esperest, kinek vörös öve mutatta egyházi dignitását.

A szélsőbalon a nemzetiségek padjai egészen megüresedtek. A szélsőbal alakok néhány vadmagyar arccal szaporodtak, míg a párt legkedveltebb alakja, a kibukott Patay báci, a karzatról kandikált s Deák által észrevéttévén kedélyesen üdvözlötett, mit maga

is viszonzott, fanyar mosolylyal, melybe az elkeseredés elfojtott mérgé vegyült.

A miniszterium teljes számban volt jelen; a miniszterek friss úde arczaik meglátszott a „procul negotiis“ és a fürdői gyógyidény hatása. A miniszterek mind szívesen üdvözlötettek, Deák Ferencz pedig lelkes éljenzésekkel fogadtatott.

A felsőház is ez nap tartotta első ülését. A korelnöki szöket gr. Károlyi István foglalta el. Azt írják, hogy a főrendiház ezen első ülése ritka élénkséget mutatott. Ilyennek e házat az 1865-iki fölrati tárgyalás óta alig láttuk. Jelen voltak az országzászlósokon kívül a püspökök, s a főispánok legnagyobb része. Sőt politikai pártcsoporthatást is láthattunk. Ott volt a fiatal oppositionalista fractio, mely Keglevich Béla gr. vezetése mellett Károlyi Pista és Battyányi Elemér grófokból állott, kik fekete magyar ruháikkal is demonstráltak; míg a reformereknek Károlyi Ede gr. által vezérelt csapata Károlyi Sándor és Keglevich István grófokból állott.

Másnap következett a trónbeszéd ünnepeles felolvasása, melynek meghallgatására teljes díszben jelentek meg az országgyűlési tagok, minthogy ő felsége letette ez alkalomra a családi gyászt.

Két czáfirat Benedek Gyula ur ellen.

Benedek Gyula azon czikkét, melynek — ildomosságból — csak tárgyilagos részét hozta a „Nemere“ 67. száma: a „Kelet“ egész terjedelmében közlé. Ezen czikk ellen két irat érkezett hozzánk: Bruszt Ignác urtól és több deák-köri tagtól. Mindkettőt közöljük:

Viszon- s illetőleg vég-válasz Benedek Gyula urnak.

Sepsi-Szent-György, 1872. aug. 3.

Az alkotmányos intézményeknek egyik legbiztosabb öre: a sajtószabadság; de csakis addig, míg azt visszaélések ellen: törvény, ildom iránti érzék és közérkölesiség védik; a journalistikai ildom feltétlen követeli, hogy midőn nézeteinkkel a közvélemény elébe lépünk: sorainkban értelmesség, higgadtság, tárgyilagosság s főleg a társadalmi műveltség iránti érzék — nem pedig a gubás, kicskás gorombaság — nyerve kifizetés. Én azt hiszem, hogy eltekintve saját érdekeltégemtől — bátran kimondhatom, hogy minden elfogulatlan művelt ember mélyen meg illetődött, a ki B. Gy.

nek, már felelős cselekedetéért; így kívánja ezt a társas együttmaradás lehetősége, melynek első követelménye a jogok biztossága, sértetlensége. Pedig sokszor történik meg a jogrend megzavarása.

Az emberben az önérdék hatalma, mely kielégítést kíván, sokszor nagyobb, mint a törvény iránti tisztelet. Nem törődik semmivel, bár tudja, hogy a bünt mindenütt büntetés követi, csak hogy önérdékét kielégítse. A törvény ép arra való, hogy a jogtalan egyéni vágyakat megzabolazza.

A társadalom harmonikus működése csak akkor lesz lehetővé téve, az állam akkor igazán boldog, ha tagjait az egyéni jóllét megalapításán kívül, még a közérdek magasabb szempontja is vezérli, ha mindenki félre teszi saját önérdékét ott, hol magasabb kötelességek teljesítéséről van szó. Az összes társadalomnak működése jótékony hatással van az egyesekre, tehát már a kölcsönösség elve is azt kívánja, hogy az egyes se legyen szűkeblű az egészért. Ezen kölcsönös hatásnak kiegyenlítésén nyugszik a társadalom boldogsága.

Ma a tettek korát éljük. Minden ember annyit ér, a mennyit dolgozik. Eltölt istennek hála az a kor midőn elég volt fényes nevé ősökre hivatkozni, hogy az utód bébizonyítsa létezési jogosultságát. — Ma a munkával mérjük különbség nélkül az érdemet. Csak-hogy munka és munka között nagy a különbség. — A ki csak azért teszen valamit ország-világ láttára, hogy legyen mivel kérkednie az emberek előtt, semmi becsé munkájának, mert nem a lelki megalégedésben keresi egyedüli jutalmát, hanem az emberek hizelgéseiben. — Ére pedig nagyon könnyen rá állnak az emberek. Egy kis anyagi haszon reménye elégséges, hogy készek legyenek a tömjénezéssel.

Csak kit valódi eszmék hevitnek, kit az emberiség köz-sorsa igazán érdekel, ki munkáját önzetlenül hozza a közös oltárra, az tarthat számat az ember nevezetre.

H u n f y .

urnak a „Kelet“ f. évi augustus 28-án 196-ik számában — vesztét sejtető vonítások közt megszülemltet őneledele irányu czikkét olvasta; mert valóban nem emlékszem, hogy journalistikai ildom — egy volt képviselőtől — ily kihívóan czégrézetetett volna, s midőn B. Gy. ur ezen epés czikkét írta, bizonyosan megfedekezett arról, hogy az 1869-dik évi fogarasi politikai apathia következtében — inde unde — képviselői mandatumot nyert, s hogy így legalább ezen állás iránti kegyeletes emléknél fogva: a műveltség és ildom iránt bizonyos érzékkelletende affectálnia, hogy egyfelől magát a közvélemény előtt botrány tárgyává ne tegye, másfelől pedig, hogy féktelen szenvedélye által — védeni czélt — állása gyengeségét el ne árulja. . . .

Az emberi méltóságot a morál fő alapjának tartom, s ezért nem tudva azt magamban megalázni: B. Gy. urnak irmodorát kerülendő — a lehetőségig higgadt s tárgyilagos leendek vég szavaimban is.

Vádolva vagyok általa, hogy szándékosan rejtőztem a két X alá; Épen nem; mert hivatolt szelleltetsem végén határozottan kijelenttem, miszerént a felelősséget a sajtóhatóság irányában elvállalom, s így alkalom volt adva B. Gy. urnak az illető szerkesztőségtől — hová saját nevem alatt irtam — ki létemet megtudni, föltéve, hogy ha B. Gy. ur komolyabb lépésekre is kész leendett volna.

A. Gy. ur azt is állítja, hogy én személyes ambícióim kielégítése végett kész volnék a pokollal is szövetkezni, s hogy ez birt volna az ellene való fellépésre. Ezen ur feleli, hogy midőn poklot emleget, ő juthat az embernek észébe; feleli, hogy egy oly emberrel szemben, kinek nevé a hazai sajtó is az utóbbi időkben már megszokta mint a magyar törvényhozó testület kiváló szokatlan példányát emlegetni — még a napi érintkezést is részéről resteltem; hogy így végtelen sokan gondolkoznak; s hogy eszerint ezen ural szemben fellépni: nem ambíció, hanem egy magasabb eszme a közérkölesiség iránti áldozatkész önmegtadás biztatott reá, hogy a fogaras-vidéki felső kerületbeli választók nagy tömege felhívásának engedjek; igazolja ezen állítasomat különben érdekelt urnak irmodora, a minthogy valóságos áldozatnak is lehet azt tekinteni, ki oly egyéniségnek utjába kényszerült lépni, a ki saját lelketükréből kölcsönözven az alakokat, saját tulajdonait a legnagyobb vakmerőséggel törekszik más gallerához varni.

Mély szájalom fog el ezen ur iránt, s fájdalom megilletődés sülyedt közérkölesiségünk irányában, midőn még ezen ember is fásult politikai lelküetről, fondorlatokról, s a köztudat szerint közlebebről épen általa, másod magával — aláírás gyűjtés végett — tett házalásról, mint más tulajdonairól szólni merészel. Hol tanulja B. Gy. ur ezen nyomorult comódiaszerű alakoskodást? ugylátszik a vidéki szinpadokról — melyeket bébarangolt — gyakran takarította le a szemetet, s rhetoricai figurákban merész szellemét ott képezte ki.

B. Gy. ur politikai érdemeiről is tesz említést, melyeknek Fogaras vidéke érdekében tett szolgálatai által nyert . . . melyek azok? talán a Halmágyi eljáráshoz hasonló Sárkányi vagy Vojlai s. t. b. esetek? mely községek érdekeit ezen ur, volt képviselői minősége alatt üzérkedve — úgy segítette elő, hogy szákat fizettetett magának. Azt hiszi ezen ur, hogy ezt nem tudja mindenki? s ezen ur engemet merészel megtámadni, s törekszik saját színével bémázolni??

Uram! nekem erkölesi úgy mint politikai életem tiszta; meglehetősen ismernek engemet egész Erdélyben, — de nevetem mindenütt tisztán emlegetik; 26 éves közpálya áll hátam megett, s higyje el; ön nagy fába vágta a fejszét, midőn engemet saját illatával igyekszik körülflüvni s hazafiatlansággal vádolva: a fogarasi ev. ref. egyház híveit törekszik kortes fogásu méltatlan rágalmával ellenem zúditani; mert Fogaras városa polgári jóltudják azt, hogy a város önkormányzati joga kivívásában egyik legfőbb tényező voltam, s hogy ez a magyarság érdekében történt. Épen azért alig is hiszem hogy önnek sikerülni fogna fogarasi polgártársaimat — kiknek jóllétét mindig szívemen hordoztam — irányombani hálátlanságra birni. . . . Önről uram! hallgatók; de nem féltemben, mert: dacára azon czélzásának, hogy állítólagos épületes tettemről még most hallgatni akart: kijelentem, hogy félni legkisebb okom sincsen, míg önek ezer meg ezer oka volt és van arra, hogy másokat hallgatásra bírjon. Én egyéb Stückliket nem is érintve, csak is az 1861-1863-ik évi politikai küzdelmekre szoritkozom, s emlékébe hozom önnek uram! midőn épen ön, személyes ambíciója kielégítése végett a fogarasvidéki románokkal — akkor elleneinkkel — szövetkezett; hol ön assessorságra áspirált, — míg én ugyan azon időben, akkori vidéki főkapitány Brán de Lemény ur által assessorrá történt kineveztetésemet azért mert a törv. magyar — mint az 1861-ik évi január 21.

legf. kézirat szerint megállapított — hivatalos nyelvet a térről leszorították — vissza utasítottam; eszébe juttatom önnök uram! a sikeretlen küzdelmet is, melyet — az ellenfélnek, kilesett politikai műveleteinkről folytonos értesülése okán — én, és jelenlegi fogarasi kir. járásbíró Fülöp Elek igen tisztelt barátom — kívül együttesen magunkra hagyatva küzdöttünk a fogarasi bizottságban, hazánk megtámadott alkotmányos intézvényei és a térről merőben leszorítani törekedett magyarság érdekei mellett — önnel szemben kifejtettünk, hogy önt sajnálatos szerepköréből visszavonhassuk! —

De áttérve B. Gy. urnak utóbbi műveleteire: kijelentem, hogy a B. Gy. ur által páratlan vakmerőséggel — rágalomnak nyilvánított ultramontáni üzemek iránti vádat jelenleg is teljertalmulag fentartom, s egyszermind nyilvánítom, hogy minden tételemet kész vagyok sajtó bíróság előtt is igazolni, és hogy többen leendnek, a kik B. Gy. urnak saját beismeréseit is szemébe mondandják, s elő kérendik azon B. Gy. ur által előttem, s többek előtt védelmére (?) telovasott táviratot, melyszerint B. Gy. urnak reversalisát — az ultramontán párt állítólag azon szerkezet szerint, mint kiállította — nem fogadván el, visszautasította volna?

Sans gêne tett vakmerő fordítását érdeklőleg, hogy én lennék ultramontán párti, s hogy ezt rólam értelmes egyéniséget ismerő ember feltehetné: nevetséges bátránynak nyilvánítom.

Azon állítására B. Gy. urnak, hogy engemet 2400 választó közül csak is 19 — bátor férfinak gunyolt — egyén kinált volna meg a fogarasi felső kerületi képviselőséggel: azt hiszem megfognak felelni az illető választók — most előlegesen is, s főleg a választás rendén; részéről csak a következtetlenségre figyelmeztetem B. Gy. urat, mely soraiiban rejlik, midőn az előzményben szememre hányja, hogy az Axentiék egykori — fogarasi vidékén különben körülbelül 1800 választóra rúgó — bajtársai táborában találok magamat; Bolyai Farkas számtana szerint ez tehát 19-nél többet lenne; figyelmeztetem továbbá a méltatlan vádra, melyet elég eszélytelenül a fogarasi nagyobb részt activista románokra szór, — kik pedig 1848-ban is, egy csekély tüntetést leszámítva — a magyar haza érdekei ellen nem támadtak, s a kik a közös magyar haza iránt — ha szintén különleges nemzetiségi aspirációkat ügyeznek érvényesíteni — ma is tudtom szerint loyális magatartást tanusítanak.

Vége a válaszában említett komoly találkozásra iránti hajlamát B. Gy. urnak nagyra becsülve — kijelentem: hogy mindig késznek találand a találkozásra, és hogy a sajtóterén vele végeztem.

Bruszt Ignác.

Fogarasi szept. 4-én.

A „Kelet“ 196-dik számában „Válasz XX. ur rágalmaira“ czim alatt egy cikk jelent meg B. Gy. urtól. Ezen cikk a személyeskedés legmagasabb, de az igazságszeretet legalantabb fokának hangján iratott. Nem akarunk a fogarasi követség aspiráló két ur hirlapi vitáiba elegyedni, de igen is szívünkön fekszik az igazság felderítése s polgártársaink felvilágosítása. Ezért nem hallgathatánk.

Vizsgáljuk tehát a tényeket!

Tény az, hogy Schwarz az ultramontán párt pénztárnoka és Rácz Károly mozgó ügynöke, Fogarast idözte hat hetet. Ez idő alatt B. Gy.-val a legbensőbb egyetértésben éjjel-nappal együtt tanácskoztak, telegrammot-telegrammra küldtek és fogadtak el, hetenkint kétszer, háromszor a vidékre kirándulásokat tettek, s jelenlétünkben is Rácz K. a B. Gy. melletti korteskedés céljából tetemes kiadásokat fedezett.

És most kérünk minden elfogulatlan gondolkodót: vajjon ezen urak, kiknek küldetésük körvonaloza volt, kiknek a pénz ultramontán czélokra adatott, — Fogarast pazarolták volna-e az idöt és a pénzt, ha B. Gy.-tól biztató választ nem vesznek az Apponyi-féle program aláírását illetőleg? (Ez a legkisebb feltevés.) Bizonyára nem! Hanem igen is itt mulattak azért, hogy meggyőződjenek: vajjon biztos-e a B. Gy. megválasztása? vagy ahol mérten fizessék. Hogy foglalt kapott-e? vagy nem, — nem kutatjuk, de ha nem kapott, határozottan állítjuk, hogy nem rajta mult.

Tény továbbá az, hogy B. Gy. ur több oldalról felszólított Schwarz és Rácz Fogarast mulatások céljáról nyilatkozni, s ő a kormány küldötteinek mondotta a szép madarakat, mert a kormány, mint szokta volt mondani — nagy sulyt fektet az ő megválasztására. Egyszerű polgárok lévén elhittük.

Egyszer csak megjelent Bruszt I., ki a polgárság háta megett történt alkudozásoknak nyomára jött, . . .

s mintha villám csapott volna ezen urak közé úgy elnémultak, egy pár óra alatt már hült helyök volt. B. Gy. pedig látván az ellene fordult közvéleményt, érzvén azt, hogy minden körülmény ellene bizonyít: a bűnbánat árthatlan palástjába öltözve, előmutatott egy két pontu programot, melyet — „legtekintélyesebb (?) pártembereink s köztük deákéri elnökünkkel történt megállapodás folytán,“ (B. ur szavai) hogy aláírt, beismerte, mit többen láttunk is.

Nem vonjuk ebből azon józan következtetést, hogy ha már ennyit megtett, utban volt, eleget tenni az ultramontán párt minden kívánalmainak, — ezt nem állítjuk!!!. csak azt kérjük B. Gy. urtól: Mit érdemel azon választó polgárságtól, mely előtt — számadó beszédekor — egy programot elmondott, s később ugyan ezen polgárság tudta nélkül egy másik programot, — bármily színezett is aláírt? Mit érdemel azon polgárságtól — melynek hazafiságára ő is többször hivatkozott — melyet a Schwarz és Rácz K. missiója felől félrevezetett, s mely polgárságnak háta megett alkudozott egy oly program felett, mely hazánkra nézve veszélyesebb, mint bármely nemzetiségi program. Igen! mert az ultramontanizmus hadat izen a 19-dik század minden szép és nemes eszméjének, hadat izen magának a tökéletesség felé törő emberiségnek.

Vagy talán csak azon „legtekintélyesebb pártembereink s köztük a deákéri elnöknek tartozik B. Gy. ur számadással? Vajon ezek egyedül biztosítják az ön megválasztását? Nem hisszük! Törvényhozó kell nekünk, nem czimbora.

Tény az, hogy míg az ultramontánok pénzes zacskója mellett biztossággal érezte magát B. Gy. ur, addig nagyon fitymálva beszélt velünk polgárokkal. „Mit akar a fogarasi polgárság? hiszen leszavaztatom a vidékkel“ — így szokott volt beszélni. S midőn ezen gondatlan beszédért, nem csak előtte, hanem a polgárság előtt is igazán tekintélyes és népszerű egyének megrótták, — válasza ez volt: „Jól van! ha meg nem választatok, ostora lesz minden hivatalnoknak személyválogatás nélkül, jelentés-jelentést ér a miniszteriumnál.“ Ez aztán honatyai karakter!

Mit gondol B. Gy. ur, mit érdemel ezen uraktól és polgárságtól? Nem vette észre a bizalmat, midőn még a városi képviseletbe sem választották be? Vagy azt hiszi, hogy az a közvélemény, ha személyesen házról-házra jár, s pressió és rábeszélés folytán egy vagy kétszáz aláírot szerez, kiket később a criminallal fenyegessen, mint teszi és tette a bojérok? Hallottunk több aláírot így nyilatkozni: „Én ha tiz aláírost hoz is mind aláírom, csak hogy szabaduljak tőle, mert nekem dolgom van műhelyemben.“

Ha B. Gy. ur oly sokat tart politikai becsületére — mint hogy mondja, — igyekezzék a morális becsületet biztosítani a maga számára, mert az e nélkül nem képzelhető. Addig pedig engedje át a tért méltóbb és komolyabb férfinak, ki kivezeti Fogarast azon tömkelegből melybe kapkodó politikája vezette. Ha B. Gy. ur személye és machinációi nincsenek — mi legalább azt hisszük — Fogarasnak és vidékének ma már két deákpartit követje van és a város is szervezve volna. Így pedig meglehet egy félesztendeig is képviseletlen maradunk. A városi árva pedig törvényen kívül áll a szervezésig, mert városi árvaszék nincs, a kir. törvényszék pedig nem illetékes.

Ha valami érdemei volnának is B. Gy. urnak a mult országgyűlési szakról, ezen tényei tökéletesen nullifikálnák.

Végül bátrak vagyunk, mint választó polgárok és deákéri tagok azon kérdéssel fordulni a fogarasi deákkör elnökéhez: Midőn tudomására jött, hogy a deákkör által fellejtett követjelölt B. Gy. az ultramontánokkal paktál, s midőn e tekintetben a követjelölt tanácskérés végett fordult hozzá, miért nem hozta az ügyet a deákkör, vagy legalább a bizottság elébe? Szerintünk ha mint csak privát egyén szolgáltattott is fel s következőleg tudta, hogy mi történik azon deákkör háta megett, mely őt és B. Gy.-at bizalmával tisztelte meg, az esetben is erkölcsi kötelessége lett volna a párt tudomására hozni. Ennyit ez ügy érdekében: Sok feltevése jogosítanak fel az ilyen eljárások, de ez alkalommal elhagyjuk. Csak arra kérjük B. Gy. urat és pártját, hogy ne nevezze hazafiatlannak azon pártot, mely a fenn elősorolt tényektől utalattal fordul el. Nézen jól körül B. Gy. ur, nyujtsa ki kezét és a kit, mint uszály hordozóját, legközelebből ér keze, nézze meg jól, gondoljon vissza a legközelebbi multra, midőn csalónak, aljasnak czimezte nyilvános helyeken az, ki ma nagyokat ordít ön mellett; ha ezeket megfontolja, nem hisszük, hogy a kétely egy sötét fellege nem húzódik át lelkén az ily támogatók mellett.

Mi kipróbált Bach-husároktól, sem ultramontánoktól hazafiságot nem tanulunk, mi hazafiságunkat az anyatejjel szivtuk bé; s hogy ez romlatlan, a felől megfogjuk győzni Benedek urat, midőn a tanúul hívott ég, a sors büntető keze a választó polgárok személyében megjelenend. Megfogyja látni, miszerint nem hogy hazafiatlanok volnának, sőt inkább ki hazafiságáról elfeledkeztek, azt megvetni tudjuk.

Több deákéri tag.

Tanügyi hírek.

A svajezi tanítók idei közgyűlésüket Aargauban tartották, mult hó 19. s 20-án. 1500 tanító jelent meg, Német- és Magyarországból is voltak vendégek.

Kitüntetési jutalmak. A brassóvidéki néptanítóegylet f. hó 5-én tartott gyűlésében választotta meg azon tagját, a kit a kitüntetési díjra följáról a miniszteriumhoz. A szavazatok többsége a valóban derék Bartha Károly tatrángi községi tanítóra esett.

Tanárválasztás. A hosszufalusi felső népiskolához közelebből választattak meg tanárokká: Jakab János, türkösi segédlelkész és Pál Károly, a szék.-udvarhelyi ev. ref. főtanoda 3 gymn. osztályának tanára. Sikert kívánunk működésükhöz.

V e g y e s.

(Folyó év és hó 1-től) kezdve azon utalványok részére, melyekkel a postahivataloknál táviratilag pénzüsszegek utalványoztatnak, rózsaszín és 5 kr. bélyeg nélküli utalvány-ívek jöttek a közönség számára forgalomba, melyekre az összeg mennyiségéhez képest az illeték levélbélyegek ráragasztása által teljesítettik. — Ezen új alakzatú utalvány-ívek a m. k. postahivataloknál minden díj nélkül kaphtók.

(Gassernek) a bajor kabinetbe való meghívásának hírére az egész kabinet — kivéve a hadügyminisztert — lemondott. Gasser parancsot kapott új kabinet szervezésére.

(Reklamatio pistolyial.) Mult kedden egy Gáspár Ferenc nevü Marosvásárhelyi csizmadia, állítólag azért, mert nem volt a szavazók lajstromában, berohant polgármester Borosnyai Pál ur hivatali szobájába és káromkodva egy felhuzott sárkányu pistolyt tartott a polgármester elé azon szándékkal, hogy meglöjje. A bizonyos veszélynek elejét veendő, a polgármester felugrott, s épen abban a perczen fogta föl attentator kezeit, midőn a pisztoly eldördült. A lövésre többen berohantak, s a merénylőt elfogták. A vizsgálat, mint hirlík, sok mindenfélét fog napvilágra hozni.

(Szarvasmarha szállítás.) A magyar-keleti vasutvonalon fekvő alsófehérmegyei Balászfalva, küküllőmegyei Mikeszásza, medgyesszéki Medgyes, Nagy-Selyk és Kis-Kapus, továbbá Szt-Kir., Nagy-Szeben, Erzsébetváros és Segesvár nevü vasúti állomásokon a főállól állatjárvány-rendeletek szoros fogatosítása mellett, a szarvasmarhák föl- és lerakása megengedett.

Míg a „Kr. Ztg.“nak felelni érkezünk, a Xantusra vonatkozókat fentartjuk. Szerkesztőség.

A kolozsvári egyetem.

Kolozsvár, 1872. szept. 1.

Erdély mivelődése történelmében bizonyára egyik legfényesebb helyet fogja betölteni a nemskóra felállitandó kolozsvári egyetem. Százados álmok, rég táplált remények valósultak meg ez által. Azok, kikben az eszme legelsőbben fogalmazott meg, hogy kishazánkban egy templom emeltessék a magasabb tudományok hajlékaul, ma már rég nyugoszszak örök álmukat. Apáczay Cséry volt az első, ki kifejezést adott azon benne sokáig vajudó eszmének, hogy Kolozsvárt egy felsőbb tanintézet állitassék. Ővé csak a vágy, remény volt. Századok lefolyása után mi késő utódok értük meg annak megvalósulását.

Ha ök abban a korban, midőn kardesörgés, ágyudörgés képeztek a napi eseményeket, midőn néhány szerény tudománybarát csak félrehúzódva, ismeretlenül, csak nagyon kevesektől méltatva éltetted nemes hivatásának, — feltudták fogni a tudomány becsét, megértették azt a nagy hatalmat, melyet az ad, s e hatalomnak hajlékot kívántak adni, úgy nekünk ma ezt tenni kétszeres kötelességünk. Elödázhatlan szükségeség, mely elől kitérni nem szabad.

A XIX-ik század oly óriási lépést tett előfelé, minőt a világtörténelem egy korszaka sem. A korszellel sebes léptekkel halad, s ha nem akarjuk magunkat az események alá temetni, ha nem akarunk

elsodortatni, nekünk is haladnunk kell, különben a kor elrepül fejjünk felett, s mi alatt maradunk a mindennapiságban.

Eltöltek azok az idők, mikor a nyers erő imponált, s ma már nem az a nemzet tarthat számot az emberiség közhaláljára, mely több kart tud kiállítani a küzdőterre, hanem a mely minél több nemesen gondolkozó főt, hön érző keblet számlál.

Nem az a nemzet boldog és nagy, melynek miliók hevernek pénzes zacskójában, hanem a mely legmagasabban lobogtatja a hasznos ismeretek, a tudomány, az erkölcs fátylját, mely minél több forrást nyit meg a mind inkább szomjuhozó emberiség számára. Az ily nagyság, az ily boldogság abszolút, mert létalapja az ember megmásíthatlan természetében gyökerzik. Magasztalják bármennyire azokat a miliárdokat, melyeknek hallására nem rég elbámultunk, — ha elfordítják eredeti rendeltetésétől, többre becslöm egy népiskolára fordított néhány fillért, mert ez humánus czélok megvalósítására fordítatik, míg azok egyesek ámbitiójának szolgálnak rugóul.

A tudomány, hatalom s minden lépés, melyet annak birodalmában teszünk közelebb hoz az emberiség igazi céljához; minden lépés egy új positió foglalása, mely nem a megállást, hanem a tovább haladást jelenti a nyert eszközökkel. A tudományoknak emelt csarnokok megannyi erődök, honnan a bajnokok szellemi röppentyüi villám sebességgel járkál át ezerek lelkét. Építsen a francia meg a német ezer meg ezer erődítményeket a Rajna partján, számba sem vehető

foglalkozást végez a párisi meg a berlini egyetemek működéséhez képest. Ott a nyers erőnek építenek elbuvó hajlékot, itt a szellem jár méltóságteljesen fel s alá. — (Vége következik).

Közzgazdaság.

Az erdélyi gazdasági egylet értesítést küldött be az erdélyi gazdák 2-dik vándorgyűléséről és az azzal összekötendő tárlat-, ekeverseny- és cseléd jutalmazásról.

A tartalom lényege ez: A gyűlés f. év okt. 3., 4., 5. és 6-ikán lesz Dicső-Szent-Mártonban; meghivatnak a gazdák és a gazdaság barátjai.

A küküllőmegyei gazdasági egylet tárlatot rendez ez alkalommal.

Ki a tanácskozáskorban és kiküldetéseiben részt akar venni, váltson a küküllőmegyei gazd. egylet pénztárnokától 2 o. é. frton „tagsági igazolványt“ melynek tulajdonosa megkövetkező előnyökben részesül.

Az erdélyi és magyar-keleti vasuton félárón utazhatik, minden a gyűlésre vonatkozó nyomtatványt ingyen kap, és a tárlatot díjtalanul látogathatja.

A résztvevők f. hó 25. jelentsék be a pénztárnoknál, tartanak-e igényt az elszállásolásra. A kiállítók a már közzé tett programra utaltatnak; egy újabb határozat szerint a kiállítási tárgyak nemcsak a csapóradnóti, hanem a medgyesi államástól is Dicső-Szent-Mártonba s innen vissza a küküllőmegyei gazd. egylet költségén szállítottatnak.

A vándorgyűlés napirendje a következő: Csütörtök okt. 3-án este 5 órától ismerkedési estély.

Péntek okt. 4-én reggel 9 órakor a tárlat és 10 órakor a vándorgyűlés megnyitása és ülése, délután 6 órakor az állattárlati jutalmak kiosztása.

Szombat okt. 5-én a bíráló bizottságok működése és kirándulása.

Vasárnap okt. 6-án reggel 8 órakor ekeverseny, 10-kor tanácskozmányi ülés s a bizottságok jelentése, több ismertetés és a tárlat javára átengedett tárgyak nyilvános elárverezése.

Becsi tőzsde és pénzek Brassóban szeptemb. 6.

	Pénz
Osztr. nemzeti adósság ezüsten	71 45
" " papirban	66 40
1860-ki sorsj. kölcsön 100 frt.	105 50
Nemzeti bank részvény	889 --
Hitelintézeti "	342 50
London "	109 --
Ezüst	107 65
Napoleon d'or	8 70
cs. k. arany	5 24
Lifa	10 08
Magyar földteherm.	82 25
Bánati "	81 --
Erdélyi "	80 50
Porosz taller	1 65
Ikosár	1 67
Rubel	1 66

Ideiglenes szerkesztő: Herrmann Antal.

Brassai áru-tőzsde szeptember 6.

Buza, tiszta 64 kupás köböl	9.50	10. --	Turó ó vedre	3.40	3.60	Posztó, szederjes 1/4	2. --	2.15	Csergék.	arka, dar. Nr. 3	4	5	6	Kalapok:				
„ „ elegy	7. --	7.20	„ „ uj	3.30	3.60	„ „ mellertes 1/4	1.70	1.80	frt. 5.60	7.20	9.10	11.10	Kossuth	Nr. 1	2	3		
Rozs erdélyi	5.90	6.40	Sajt	3.30	—	„ „ szürke szederjessel	2. --	2.15	Nr. 3	4	5	6	Klapka	Nr. 1	2	3	4	
„ „ romaniai	5.40	5.60	Orda	—	—	„ „ szederjes veressel	2. --	2.20	frt. 6. --	7.20	8. --	9.60						
Kukuricza	5.20	5.50	Kaskavál oka	—	—	„ „ szürke	1.60	1.80	Nr. 3	4	5	6						
Árpa	4. --	2.20	Sóstej dézsája 16-17 okás	4.40	4.80	„ „ szürke	1.60	1.80	szürke	frt. 5. --	6.20	7. --	7.60	„ „ bojtos	Nr. 4	5	6	
Zab, fekete	2.50	2.60	Vaj olvasztott teh. kup.	1.50	1.60	„ „ kék 1/4	1.60	1.70	frt. 8.60	9.40	11.12							
„ „ fehér	2.20	2.40	„ „ juh	1.20	—	„ „ 3pecsétes szed. 1/4	3. --	3.20	egyszerű fehér drb. Nr.	3	4	5						
Haricska	5.40	—	Hájszir kup.	1.15	1.20	„ „ vörös mellertes 1/4	3. --	3.20	„ „ szürke drb. Nr.	3	4	5						
Lenmag	11.50	—	„ „ tehén	—	—	„ „ natur-vörös	2. --	2.10	Gyapju pokrócz	—	2. --	5. --						
Borsó fehér	—	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Ord.	—	1. --	1.40						
„ „ fekete	—	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Bánati	—	—	90	1.10					
Lencse	—	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Szöttek kék vörössel 1/4	18-19	kr.	—	—					
Fuszujka	7.40	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ közepes	16-17	—	—	—					
Kendermag	—	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ forgácsos 1/4	33-35	—	—	—					
Mák	—	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ Alsó rekli Nr.	0	1	2	3					
Dió	5.80	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	dezt. frt.	32-35	44-50	50-55						
Szilva, aszalt	—	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Gyermekharisnya Nr.	1	2	3	4	5				
Köles	5.20	5.40	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	dezt. frt.	3-3.40	4-5	6-50						
Pityóka, sárga	2.20	2.40	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Női harisnya kics. dezt.	frt. 12-12.50	—	—						
„ „ kék	2. --	2.10	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ nagy	—	13.50	—						
Kásák.			„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Férfi	—	7. --	—						
Gyöngykása mázsa	11.50	21. --	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	ord.	—	4. --	—						
Árpakása	9.50	12.50	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Kötélverő munkák.									
Sárga kása	8.50	10. --	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Szebeni nagy 1000 csomó	frt. 58. --	—	—						
Lisztek.			„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ kicsiny	53. --	—	—						
Zsemlékása	12.50	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Hámistrang hosszú 1000 drb.	103. --	—	—						
Montliszt 00	14.50	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ kurti	73. --	—	—						
„ 0	13.50	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Kötőfék duffa	133. --	—	—						
„ 1	12.50	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ egyszerű	78. --	—	—						
„ 2	11.50	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Hosszu kötél okája	—	67	—						
„ 3	10.50	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	Kulacs 3 kupás	—	93	—						
„ 4	9.50	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 2	—	63	—						
„ 5	8.50	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 1/2	—	58	—						
Kukuriczaliszt	6.20	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 1	—	38	—						
Haricskaliszt	6. --	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 1/2	—	32	—						
Korpa	2. --	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 1/4	—	24	—						
Szalona ó	—	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 1/2	—	32	—						
„ „ uj	46. --	47. --	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 1/4	—	24	—						
„ „ paprikás	46. --	—	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 1/2	—	32	—						
„ „ füstölt	47. --	48. --	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 1/4	—	24	—						
Sonka csont nélkül	50. --	54. --	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 1/2	—	32	—						
„ „ csontos	45. --	46. --	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 1/4	—	24	—						
Szalami	70. --	86. --	„ „ —	—	—	„ „ —	—	—	„ „ 1/2	—	32	—						

Kukuricza 3800 köből. Tiszta buza 350 köből. Rozs 460 köből. Nagy rozskereset.

GAZDA-TISZTI

állomásra, egy nagyobb jószágokban szolgált, jó bizonyítványokkal ellátott, nőtlen, tapasztalt

124 **mezei-gazda** 1-3

kerestetik. — Bővebb felvilágosítást. a „Nemere“ szerkesztősége fog az illetőnek adni.

4 elemi osztályt végzett jó családból való fiu mint

GYAKORNOK

nagyon kedvező feltételek mellett azonnal alkalmazást nyer

Gáspár Antal

121 3-3 kereskedésében Baróthon.

Gyorskocsizási intézet.

Brassó és Segesvár között folyó év szeptember hó 4-étől kezdve minden nap közlekedik a gyorskocsi és pedig:

Brassóból Segesvárra:

minden nap reggeli 5 órakor a „Hôtel Bukarest“-ből. Segesvárra érkezik estve 7 órakor.

Segesvárról Brassóba:

99 11-15

minden nap reggeli 8 órakor. Brassóba érkezik estvéli 10 órakor.

Díj: személyenkint 9 o. é. frt. 30 fontnyi szabadmálhával.

Az igazgatóság.

Fölvétel Brassóban a „HOTEL BUKAREST“-ben.